

RLKS. W umowie wskazano kamienie milowe, których osiągnięcie uchroni nas przed zastosowaniem korekt finansowych.

W załączonych do LSR formularzach przewidujemy osiągnąć wskaźniki na wyższym poziomie niż wynika to z postanowień umowy.

Do 30.06.2026 r. planujemy udzielić wsparcia Wnioskodawcom na wyższym poziomie aniżeli 40% posiadanych środków finansowych i osiągnąć wyższe wskaźniki produktu z wykorzystaniem środków z PS WPR. Przewidujemy również do 31.12.2027 r. osiągnąć wyższe parametry aniżeli 80% wskazanych w/w umowie.

W ramach dostępnych środków finansowych z EFS+ na wdrażanie LSR do 31.12.2026 r. planujemy osiągnąć wyższe wskaźniki aniżeli 50% przedstawionych w umowie, a wskaźniki na poziomie 100% zakładamy uzyskać przed 31.12.2028 r.

Wskazane liczby pochodzą z umowy i stanowią progi kamieni milowych, których osiągnięcie jest niezbędne w celu uniknięcia poddania się obowiązkowemu obniżeniu kwot przynależnych do budżetu na wdrażanie LSR.

IX. Rozdział IX – Plan finansowy LSR

zainteresowani nr 1 do Aneksu nr 6 do umowy nr 00019.VM02.6572.20019.2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.

IX.1. Opis źródeł, z których przewiduje się finansowanie działalności LGD.

Na podstawie załączników do ogłoszenia konkursu na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wydanego przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego występujemy o wsparcie finansowe z następujących programów: PS WPR na lata 2023 - 2027 oraz w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021 – 2027. Po wielu dyskusjach wnosimy o wsparcie finansowe w maksymalnych dostępnych kwotach. Załącznik numer 4 do ogłoszenia o konkursie wskazuje kwoty o jakie LGD może się ubiegać. Wskazaniem warunkiem jest ilość ludności wiejskiej zamieszkałej na obszarze objętym LSR. Na naszym obszarze na dzień 31.12.2020 r. zamieszkiwało 49 517 osób. Taka liczba ludności uprawnia do ubiegania się o przyznanie kwoty – 1 500 000,00 euro na wdrażanie LSR oraz kwotę 362 500,00 euro na zarządzanie LSR z PS WPR. Wspomniany załącznik wyznacza, że na wdrażanie LSR możemy ubiegać się o wsparcie finansowe z EFS+ w kwocie 1 000 000,00 euro (ze względu na liczbę zamieszkałych osób) oraz kwotę wynikającą z iloczynu liczby ludności zamieszkującej obszary objęte LSR uznane za problemowe (gminy zagrożone trwałą marginalizacją - metodologia MFIPR, gminy na obszarze których występują problemy – metodologia SRW 2030+) razy 22,49 euro na mieszkańca.

Tabela 9. Wykaz gmin zakwalifikowanych do zagrożonych trwałą marginalizacją wraz z wyliczoną kwotą wsparcia na wdrażanie LSR:

L.p.	Teryt gminy	Nazwa gminy	Gminy zagrożone trwałą marginalizacją (metodologia MFIPR)	Gminy, na obszarze których występują problemy (metodologia SRW 2030 +)	Kwota w €
1	0402062	Bartniczka	Nie dotyczy	Niskiego poziomu przedsiębiorczości	104 623,00
2	0402022	Bobrowo	Gmina zagrożona trwałą marginalizacją	Nie dotyczy	137 796,00
3	0402042	Brzozie	Gmina zagrożona trwałą marginalizacją	Niskiego poziomu przedsiębiorczości	83 325,00
4	0402073	Jabłonowo Pomorskie	Gmina zagrożona trwałą marginalizacją	Niskiego poziomu rozwoju społecznego i przedsiębiorczości	193 392,00
5	0402082	Osiek	Gmina zagrożona trwałą marginalizacją	Niskiego rozwoju przedsiębiorczości	86 429,00

6	0402092	Świdziebnia	Gmina zagrożona trwałą marginalizacją	Niskiego rozwoju przedsiębiorczości	112 360,00
Razem					717 925,00

Źródło. Opracowanie własne

Po podliczeniu otrzymujemy kwotę: 1 717 925 euro z EFS+ na wdrażanie LSR. Natomiast na zarządzanie LSR możemy uzyskać 7% wartości z kwoty 1 717 925 euro, to jest kwota 120 254,80 euro. Po stosownych podliczeniach daje nam to kwotę budżetu 3 700 680,00 euro, co jest przedstawione w formularzu numer 3: Budżet LSR.

Jednakże wzorem lat ubiegłych, gdy Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przedstawi możliwość pozyskania dodatkowych środków to o takie zapewne wystąpimy.

Dodatkowo do naszej dyspozycji są środki finansowe ze: składek członkowskich, darowizn. Wartości tych środków nie wskazujemy, gdyż nie stanowią znaczącej pozycji a są nam niezbędne do wkładu własnego i wydatków, które nie możemy sfinansować z innych źródeł.

Jako cel trzeci oczywiście uzgodniony z mieszkańcami i wynikający z danych statystycznych o brzmieniu: Włączenie osób będących w niekorzystnej sytuacji jest bardzo pojemnym treściowo i wymagającym bardzo dużych nakładów finansowych i rzeczowych. W dyskusjach podczas konsultacji wielu rozmówców podkreślało potrzebę zwiększenia środków finansowych na działania odpowiadające na ten cel. Dlatego też pragniemy złożyć wniosek w konkursie grantowym realizowanym przez Orlen fundacja o wsparcie finansowe z programu grantowego „Moje miejsce na Ziemi” na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu z grupami: dzieci i młodzież do 24 roku życia oraz seniorzy – osoby, którzy ukończyli 60 rok życia z realizacją w latach 2026 – 2029. We wskazanych latach będziemy posiadali więcej czasu na realizację zadań dodatkowych, gdyż wdrażanie naszego LSR będzie się kończyło. Będziemy również składali wniosek w konkursie grantowym realizowanym przez NIW-CRSO nadziałania NOWEFIO. Z tej Instytucji pozyskane środki finansowe przeznaczymy na aktywizację dzieci i młodzieży, której nigdy nie jest zbyt wiele z realizacją zadań również w latach 2026 – 2029.

IX.2. Opis powiązań poszczególnych źródeł finansowania z celami LSR.

Realizacja działań naszego LSR finansowana będzie głównie z udziałem środków finansowych z PS WPR i EFS+. Podczas konsultacji, uzgodnień dokonaliśmy przyporządkowania źródeł finansowania do naszych celów i przedsięwzięć. Takie przyporządkowanie jest zgodne z wytycznymi dotyczącymi wskazanych programów. Bezpośrednie odzwierciedlenie takiego przyporządkowania przedstawione jest na formularzu numer 2: Plan działania. Szczątkowe zaś informacje zawarte są również w tabelach w rozdziałach VI. 2 i VI.3 niniejszej LSR. Do osiągnięcia założonych celów poprzez realizację przedsięwzięć wykorzystamy wszystkie posiadane środki finansowe wskazane w formularzu numer 3: Budżet LSR w okresie uzgodnionym podczas konsultacji przedstawione są w formularzu numer 4: Plan wykorzystania budżetu LSR oraz formularzu numer 2: Plan działania. Wskazane założenia odpowiadają również logice interwencji realizowanej przez strategię RLKS.

Zgodnie między innymi z wytycznymi oraz propozycjami przekonsultowanymi na spotkaniach z potencjalnymi Wnioskodawcami oraz w celu aktywizacji szerokiej grupy interesariuszy LGD przyjęto do stosowania następujące warunki do udzielenia wsparcia finansowego:

1. Osoby fizyczne składające wnioski na operacje dotyczące podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej mogą zabiegać o wsparcie w maksymalnej wysokości przedstawionej w stosownych wytycznych – aktualnie 150 000,00 zł, przy intensywności pomocy do 65% kosztów kwalifikowalnych. Podczas rozmów wielu rozmówców podkreślało potrzebę umożliwienia wsparcia finansowego do kwoty maksymalnej wskazanej w stosownych wytycznych i przy maksymalnej intensywności wsparcia. Takie podejście ma pozwolić na dokapitalizowanie zainteresowanego prowadzeniem własnego biznesu a tym samym umożliwienie na zaistnienie na rynku. Wskazujemy również minimalną wysokość wsparcia, gdyż w trakcie rozmów z

mieszkańcami wiele osób podkreślało potrzebę zastosowania takiego warunku, który wpłynie na zwiększenie efektywności wydatkowanych kosztów, nakładów na obsługę takiej operacji.

2. Rolnicy albo małżonek rolnika albo domownik z małego gospodarstwa rolnego składający wnioski na operacje dotyczące przygotowania do świadczenia usług w zakresie; gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych będą mogli występować o wsparcie finansowe do wysokości 100 000,00 złotych przy intensywności pomocy do 85%. Wysokość wsparcia wynika z naszego doświadczenia z lat minionych omawianego na spotkaniach konsultacyjnych, gdzie rolnicy występowali o wsparcie na dofinansowanie operacji polegających na przygotowaniu obiektu do świadczenia usług agroturystycznych. Przeprowadziliśmy również rozmowy z osobami świadczącymi usługi gospodarstw opiekuńczych na naszym obszarze i potwierdzali wskazane propozycje, choć jak stwierdzali nigdy nie jest tak, żeby był nadmiar środków finansowych. Prowadziliśmy rozmowy z osobami, które świadczyły usługi w ramach zagród edukacyjnych i stwierdzali, że do rozpoczęcia prowadzenia takich usług podawana kwota i intensywność wsparcia są do zaakceptowania, ale w przypadku intensywnego rozwoju usług oczekiwaliby na dodatkowe wsparcie finansowe. Rozmówcy niejednokrotnie wnosili o udzielanie dodatkowego wsparcia finansowego w celu uatrakcyjnienia czasu i miejsca pobytu usługobiorców. Podkreślali również, że omawiane usługi są tylko i wyłącznie dodatkowym przychodem, który może pozwolić na pozafinansowy rozwój rolnika. Wskazujemy minimalną kwotę wsparcia o jaką może występować rolnik, gdyż sami zainteresowani wskazywali na potrzebę jakościowego przygotowania gospodarstwa i prowadzącego do świadczenia usług, a to wymaga bardzo wielu inwestycji, modernizacji, dokształcenia, jak również przygotowania mentalnego.
3. Dla przedsięwzięcia rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej nie podajemy wielkości wsparcia, gdyż Wnioskodawcami mogą być różni inwestorzy, dla których w wytycznych szczegółowych Ministra rolnictwa i rozwoju wsi wskazane są różne wskaźniki intensywności wsparcia. Zgodnie z ustaleniami z konsultacji przyjętą decyzją przez Członków naszego LGD w budżecie wyznaczaliśmy górną kwotę wsparcia tychże inwestycji z budżetu LSR do której udzielimy wsparcia. Uważamy, że wartości wsparcia o jakie będą występowali Wnioskodawcy wynikać będzie z bardzo wielu uwarunkowań, co podkreślali uczestnicy konsultacji.
4. Instytucje występujące o wsparcie finansowe na realizację przedsięwzięć: Zespoły osób aktywnych będą mogli otrzymać wsparcie finansowe o intensywności do 95%.. Taka intensywność wsparcia obowiązuje w perspektywie 2014 – 2020 na projekty animacyjne i aktywizujące i z naszej wiedzy jest akceptowalna dla prowadzących zajęcia. Natomiast maksymalna kwota wsparcia jest konsensusem pomiędzy posiadaną kwotą do dyspozycji w LSR a oczekiwaniami artykułowanymi na spotkaniach. Minimalna kwota przeliczana była niejednokrotnie i jest podsumowaniem przeprowadzonej kalkulacji, rachunku ekonomicznego z projektów porównywalnych zrealizowanych w latach 2014 – 2020 z uwzględnieniem czynników pozaekonomicznych oraz oczekiwaniami potencjalnych Wnioskodawców. Ustalając kwoty jako podstawę bierzemy ilość uczestników biorących udział w zajęciach oraz prawdopodobieństwo uzyskania wskaźników.
5. Instytucje występujące o wsparcie finansowe na realizację przedsięwzięć: Strefy aktywności młodych osób będą mogli otrzymać wsparcie finansowe o intensywności do 95%.. Taka intensywność wsparcia obowiązuje w perspektywie 2014 – 2020 na projekty animacyjne i aktywizujące i z naszej wiedzy jest akceptowalna dla prowadzących zajęcia. Natomiast maksymalna kwota wsparcia jest konsensusem pomiędzy posiadaną kwotą do dyspozycji w LSR a oczekiwaniami artykułowanymi na spotkaniach oraz ilością uczących się osób młodych w wieku od 6 do ukończenia 24 roku życia i są zainteresowane udziałem w omawianej formie wsparcia. Minimalna kwota przeliczana była niejednokrotnie i jest podsumowaniem przeprowadzonej kalkulacji, rachunku ekonomicznego z projektów porównywalnych zrealizowanych w latach 2014 – 2020 z uwzględnieniem czynników pozaekonomicznych oraz oczekiwaniami potencjalnych

Wnioskodawców. Ustalając kwoty jako podstawę bierzemy ilość uczestników biorących udział w zajęciach, ilość osób zainteresowanych podniesieniem kwalifikacji oraz prawdopodobieństwo uzyskania wskaźników.

6. Po wyjaśnieniach wskazanych konsultantom ustaliliśmy, że Jednostki sektora finansów publicznych mogą otrzymać wsparcie finansowe na realizację operacji do 40% będących w naszym posiadaniu środków finansowych ze środków PS WPR.

Tabela 10. Wskazane niektóre wartości progowe pojedynczej operacji/projektu:

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Dofinansowanie kosztów kwalifikowalnych jednej operacji/projektu w zł		Maksymalna intensywność dofinansowania do (w %)	Źródła finansowania - program
		Minimalne	Maksymalne		
1	Podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej.	50 000,00	150 000,00	65	PS WPR
2	Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w zakresie tworzenia: gospodarstw agroturystycznych lub zagród edukacyjnych lub gospodarstw opiekuńczych.	60 000,00	100 000,00	85	PS WPR
3	Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.				PS WPR
4	Zespoły osób aktywnych.	50 000,00	100 000,00	95	EFS+
5	Strefy aktywności młodych osób	50 000,00	100 000,00	95	EFS+

Źródło. Opracowanie własne.

X. Rozdział X – Monitoring i ewaluacja

Nasze LGD realizuje LSR przez dwa okresy programowania i w naszej ocenie jak również w ocenie ewaluatora zewnętrznego z pozytywnym skutkiem. Co wynikać może między innymi z prowadzonego monitoringu i ewaluacji, przy założeniu występowania różnych sytuacji warunkujących zastosowanie zmian do wcześniej zaplanowanych działań. Dlatego też przypisujemy sobie doświadczenie, które pragniemy poszerzać poprzez kolejne pozyskiwanie wiedzy z różnych źródeł, aby wdrażanie LSR było sprawniejsze i z jeszcze lepszym efektem dla społeczności lokalnej. O takim postępowaniu rozmawialiśmy podczas konsultacji społecznych, gdzie między innymi przedstawialiśmy założenia prowadzenia monitoringu i ewaluacji na potrzeby wdrażania naszego LSR i funkcjonowania naszej LGD.

W najogólniejszym ujęciu monitoring i ewaluacja to po prostu źródła informacji, dzięki którym osoby odpowiadające za LSR mogą dowiedzieć się, jakie są jej efekty wdrażania. Są one niezbędne w procesie wdrażania LSR, bowiem pozwalają uczyć się, rozumieć efekty naszych działań i pozwalają na wprowadzanie korekt, jeśli są konieczne.

Monitoring i ewaluacja są obok: planowania; organizowania; monitorowania, podstawowymi funkcjami zarządzania. Są ze sobą połączone.

Monitoring pozwala śledzić postępy na podstawie niewielkiej liczby z góry określonych wskaźników/wartości docelowych – natomiast ewaluacja wykracza poza efekty bezpośrednie i pozwala oceniać rezultaty, zarówno te planowane jak i nieprzewidziane. Tym niemniej, podstawą działań ewaluacyjnych są dane uzyskane z monitoringu.

Monitoring, w syntetycznym ujęciu, to sprawdzanie osiąganych wyników (wskaźniki: produktu, rezultatu do poniesionych nakładów: finansowych i ludzkich) w odniesieniu do określonych wcześniej oczekiwań. Obejmuje on systematyczne zbieranie informacji ilościowych i jakościowych dotyczących